

İçindekiler

Ekonomik Araştırmalar.....	2
TCMB Politika Faizini Düşürdü	2
Tüketici Güven Endeksi Geriledi	2
Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksinde Artış	3
Eylül Ayında Bütçe Açığı Verildi	4
İşsizlik Oranı Ağustos Ayında %12,1 Olarak Gerçekleşti	4
Ağustos Ayında Cari Denge Fazla Verdi	5
TCMB Toplam Rezervlerinde Artış Yaşandı	5
Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları.....	7
Türkiye, Paris Anlaşması'nı Onayladı	7
“Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”, Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Girdi	8
Türkiye ile Azerbaycan Arasında Çevre Koruma Alanında İş Birliği	10
Bilgi ve İletişim Güvenliği Denetim Rehberi Yayımlandı	11
Yeni Bütünleşik Hizmet “Çalışma Hayatım” E-Devlet Kapısı ’nda Açıldı	12
Kooperatiflere Düzenleme Getiren Kanun Resmi Gazete’de Yayımlandı	12
Bina Yıkım Yönetmeliği, Resmi Gazete’de Yayımlandı	13
Uluslararası Araştırmalar.....	15
BM Dünya’yı Afganistan Konusunda Tekrar Uyardı: Açlık Felaketi Kapıda.....	15
Sudan’ın Geleceği Yine Darbe Girişimi ile Çalkalanıyor.....	16
Facebook Yine Uluslararası Politikanın Gündeminde; Gizlilik Kuralları Kötüye mi Kullanılıyor?	18
Bize Ulaşın.....	20
SAM Ekibi.....	21

TCMB Politika Faizini Düşürdü

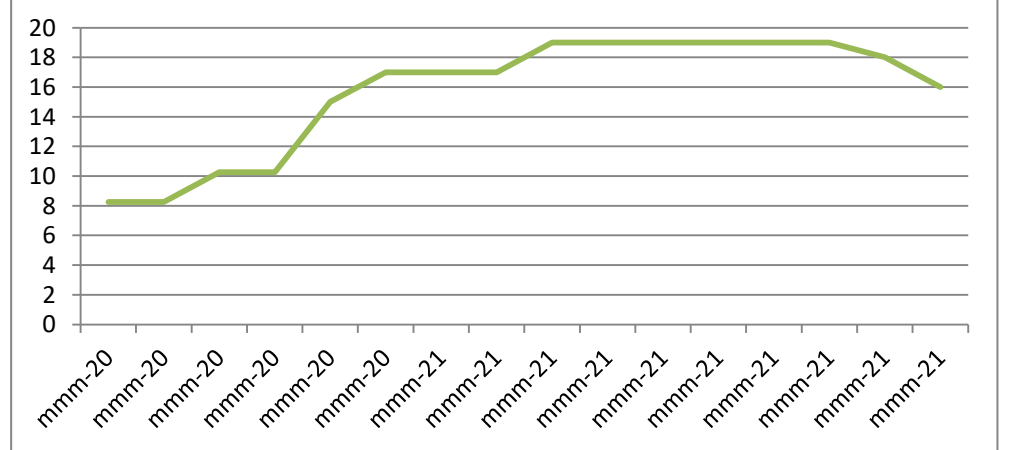
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) 12 Ağustos'ta gerçekleştirilen Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısının ardından politika faizini %19 seviyesinde sabit tutmuş, 23 Eylül'de gerçekleştirilen toplantının ardından ise %19'dan %18'e indirmişti.

TCMB 21 Ekim tarihinde gerçekleştirilen PPK toplantısının ardından ise politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını 200 baz puan düşürdüğünü açıkladı. Böylece politika faizi %18'den %16'ya indi.

TCMB'nin açıklamasında şu ifadeler yer aldı:

“Kurul, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirmiştir. Bu çerçevede politika faizi 200 baz puan indirilerek yüzde 16 olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, arz yönlü arızı unsurlardan kaynaklı olarak politika faizinde yapılan aşağı yönlü düzeltme için yıl sonuna kadar sınırlı bir alan kaldığı Kurul tarafından değerlendirilmiştir.”

TCMB Politika Faiz Oranı (%)

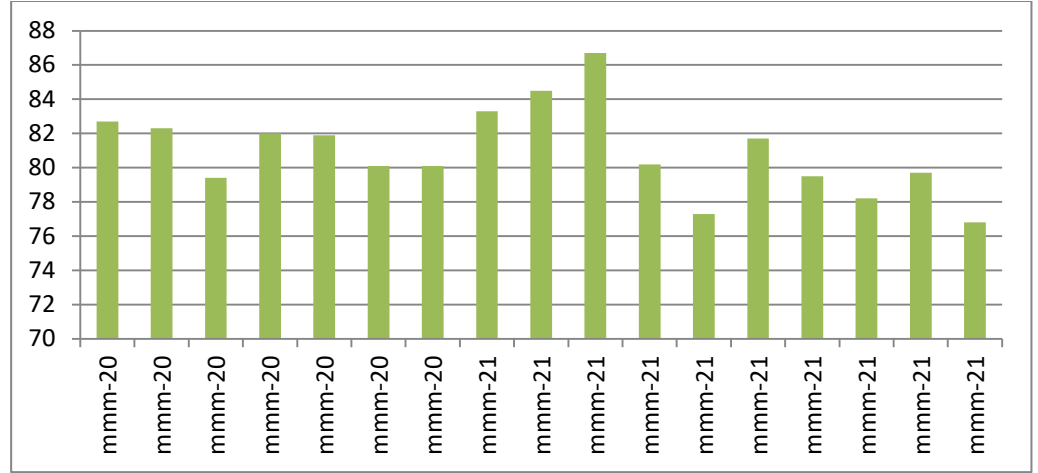

Kaynak: TCMB

Tüketici Güven Endeksi Geriledi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi bir önceki aya göre %3,6 geriledi. Böylece Eylül ayında 79,7 olan endeks Ekim ayında 76,8 ile 2009'dan bu yana en düşük seviyesine indi.

Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Aylar Bazında Tüketici Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

Söz konusu anket sonuçlarına göre hanenin maddi durum endeksi bir önceki aya göre %3,0 azalarak 60,7, hanenin maddi durum beklentisi %4,4 azalarak 75,6, genel ekonomik durum beklentisi endeksi %6,4 azalarak 74,2 ve dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi %1,1 azalarak 96,6 seviyesine geriledi.

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksinde Artış

Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi (YD-ÜFE) 2021 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %1,55, bir önceki yılın Aralık ayına göre %21,67, bir önceki yılın aynı ayına göre %28,87 ve on iki aylık ortalamalara göre %35,78 artış gösterdi.

Sanayinin iki ana sektörü olan madencilik ve taş ocakçılığında yıllık değişim sırasıyla %24,06 ve %28,96 artış şeklinde gerçekleşti. Ana sanayi gruplarının yıllık değişimlerine bakıldığında ara malında %37,64, dayanıklı tüketim malında %26,24, dayanıksız tüketim malında %19,46, enerjide %111,85 ve sermaye malında %15,35 artış yaşandığı görüldü.

Yıllık YD-ÜFE'ye göre 17 alt sektör daha düşük, 8 alt sektör ise daha yüksek değişim gösterdi. Buna göre diğer ulaşım araçları %10,02, makine ve ekipmanlar %10,93, temel eczacılık ürünleri ve müstahzarları %11,38 ile endekslerin en az arttığı alt sektörler olurken, kok ve rafine petrol ürünleri %111,85, ana metaller %58,03, kimyasallar ve kimyasal ürünler %42,39 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Eylül Ayında Bütçe Açığı Verildi

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından aylık olarak yayımlanan Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri raporuna göre 2021 yılı Eylül ayında 23,6 milyar TL ve Ocak-Eylül döneminde 61,1 milyar TL bütçe açığı verildi.

Rapora göre 2021 yılı Eylül döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 141,5 milyar TL ve bütçe gelirleri 117,9 milyar TL olurken, faiz dışı bütçe giderleri 127,4 milyar TL ve faiz dışı açık 9,5 milyar TL oldu.

2021 yılı Ocak-Eylül döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 1.051,7 milyar TL ve bütçe gelirleri 990,6 milyar TL olarak kaydedilirken, faiz dışı bütçe giderleri 909,4 milyar TL ve faiz dışı fazla ise 81,2 milyar TL olarak gerçekleşti.

Eylül Ayı Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

	Başlangıç Bütçesi	Eylül (Ay İçi)	Eylül (Kümülatif)
Bütçe Giderleri	1.346.139	141.507	1.051.650
Bütçe Gelirleri	1.101.146	117.921	990.557
Bütçe Dengesi	-244.993	-23.586	-61.093

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

İşsizlik Oranı Ağustos Ayında %12,1 Olarak Gerçekleşti

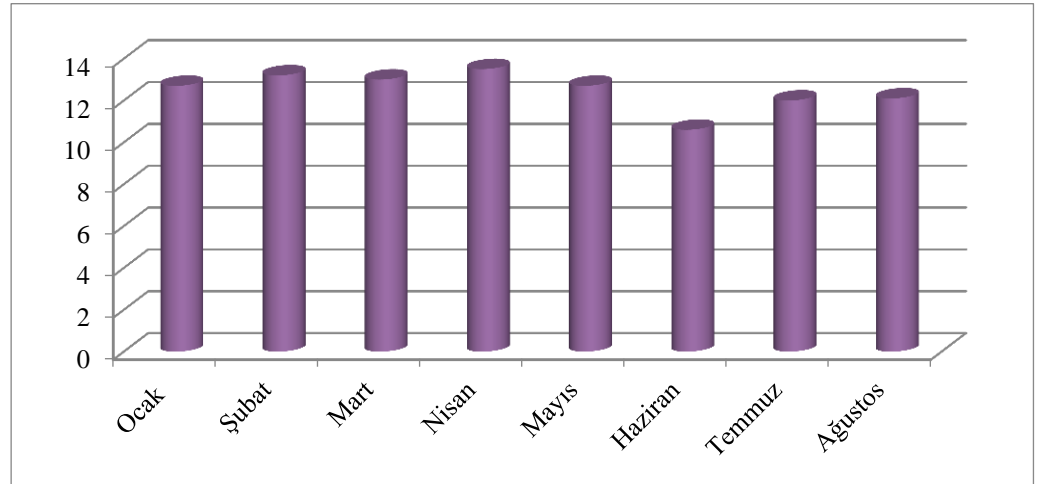
Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2021 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre 11 bin kişi artarak 3 milyon 965 bin kişi oldu. Böylece işsizlik oranı %12,1 seviyesinde gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 2021 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre 14 bin kişi azalarak 28 milyon 706 bin kişi ve istihdam oranı 0,1 puanlık azalış ile %45,0 olarak gerçekleşti.

İşgücü 2021 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre 4 bin kişi azalarak 32 milyon 671 bin kişi ve işgücüne katılma oranı ise 0,1 puanlık azalış ile %51,2 olarak kaydedildi.

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,1 puan azalarak %22,7 olurken, istihdam oranı 0,4 puanlık artışla %32,6 oldu. Bu yaş grubunda işgücüne katılma oranı ise bir önceki aya göre 0,5 puan artarak %42,2 olarak gerçekleşti.

2021 Yılında Aylara Göre İşsizlik Oranları (%)

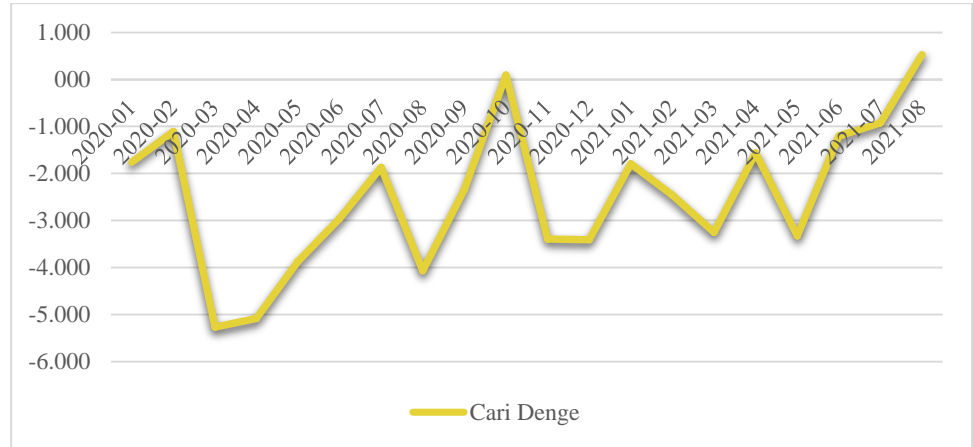

Kaynak: TÜİK

Ağustos Ayında Cari Denge Fazla Verdi

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) verilerine göre Ağustos ayında 528 milyon dolar cari fazla verildi.

Verilere göre mal dengesi 2,8 milyar dolar azalırken, hizmet dengesi 4,08 milyar dolar artış gösterdi. Mal ve hizmet dengesi birlikte değerlendirildiğinde ise 1,3 milyar dolar artış kaydedildi. Böylelikle 2020 yılı Mart ayından bu yana ilk kez cari fazla verildi.

Kaynak: TCMB

TCMB Toplam Rezervlerinde Artış Yaşandı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) toplam rezervleri 15 Ekim haftasında bir önceki haftaya kıyasla 2 milyar 265 milyon dolar artış

göstererek 123 milyar 462 milyon dolardan 125 milyar 727 milyon dolara yükseldi.

Buna göre altın rezervleri 1 milyar 665 milyon dolar artarken, brüt döviz rezervleri 600 milyon dolar artış gösterdi. İlgili haftada altın rezervleri 39 milyar 772 milyon dolar ve brüt döviz rezervleri ise 85 milyar 955 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Türkiye Paris Anlaşması'nı Onayladı

Türkiye Paris iklim Anlaşması'nı onayladı

Paris Anlaşması'na ilişkin kanun Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi

**12 ARALIK
2015'TE KABUL
EDİLDİ**

Anlaşma, **4 Kasım
2016'da** yürürlüğe
girdi

Türkiye, anlaşmayı
22 Nisan 2016'da
**175 ülkeyle birlikte
imzaladı**

Anlaşmada taraf
**197 ülkenin imzası
bulunuyor**

TÜRKİYE'NİN PARIS ANLAŞMASI KAPSAMINDAKİ HEDEFLERİ

Türkiye, emisyon artışını **2030
itibarıyla %21 azaltma taahhüdünde
bulundu**

PARİS İKLİM ANLAŞMASI

Anlaşmanın onaylanmasıyla Türkiye için iklim değişikliğiyle mücadelede hedef ve politikaların belirleneceği yeni bir döneme girilecek

ANLAŞMANIN HEDEFİ

Küresel karbon salımının 2030'a kadar **%50 azaltılması**, **2050'ye kadar sıfıra indirilmesi**

Küresel sıcaklık artışını **1,5 dereceyle sınırlandırmak**

07/10/2021

AKADOLU AJANSI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'ndaki konuşmasında ilan ettiği üzere Türkiye 2016'da imzaladığı Paris Anlaşması'nı TBMM'de de onayladı. Paris Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulu'nda tüm partilerin oy birliği ile kabul edildi ve kanun 7 Ekim 2021 tarihinde resmî gazetede yayımlandı. Bununla birlikte Türkiye'nin anlaşmaya şerhli onay verdiği görüldü. Paris Anlaşması'nı onaylanırken, karar metnine eklenen beyanda "Türkiye Cumhuriyeti, Paris Anlaşması'nı geliştirmekte olan bir ülke olarak ve ulusal katkı beyanları çerçevesinde, anlaşmanın ve mekanizmalarının ekonomik ve sosyal kalkınma hakkına halel getirmemesi kaydıyla uygulayacağını beyan eder" ifadeleri kullanıldı. Paris Anlaşması, Aralık 2015'te Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) 21. Taraflar Konferansı'nda kabul edilmişti. Türkiye'nin 22 Nisan 2016'da 175 ülkeyle birlikte imzaladığı anlaşma, 4 Kasım 2016'da yürürlüğe girdi. BMİDÇS'e taraf 197 ülkenin imzası bulunan anlaşmaya Eritre, Irak, İran, Libya, Yemen ve Türkiye taraf olmadı. Türkiye'nin BMİDÇS'in gelişmiş ülkeler kategorisini oluşturan Ek-1 listesinden çıkarılmayı ve geliştirmekte olan ülkeler kategorisinde yer almayı talep etmesi, anlaşmanın bugüne kadar

onaylanmamasının nedenlerinden biri olarak görüldü. Dünyanın ilk kapsamlı iklim anlaşması olarak tarihi önem taşıyan Paris Anlaşması'nı onaylayan ülkelerin, küresel sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırmak ve 2050'ye kadar sera gazı emisyonlarını sıfırlamak için taahhütlerini hayata geçirmesi gerekiyor. Bu hedef petrol, kömür gibi fosil yakıt kullanımını azaltarak, yenilenebilir enerjiye yönelmeyi de beraberinde getiriyor. Gelişmiş ve gelişmekte ülkelerin ulusal katkı beyanları ile emisyon azaltım ve sınırlama hedefleri koymasının istendiği anlaşma çerçevesinde, kararların uygulanması gözden geçiriliyor ve tüm tarafların çalışmaları izleniyor. Türkiye, 2015'te BM Sekretaryası'na sunduğu ulusal katkı beyanı çerçevesinde emisyon artışını 2030 itibarıyla yüzde 21 azaltma taahhüdünde bulundu. Meclis'te anlaşmanın onaylanmasına ilişkin karar, BM Sekretaryası'na iletilecek ve Türkiye anlaşmaya taraf olacak. Anlaşmanın onaylanmasıyla Türkiye için iklim değişikliğiyle mücadelede hedef ve politikaların belirleneceği yeni bir döneme girilecek. Paris İklim Anlaşması'nın uygulama kurallarının büyük çoğunluğu belirlenmekle birlikte bazı önemli konular üzerinde uzlaşma sağlanamaması nedeniyle düzenleme bekleyen bölümler bulunuyor. İskoçya'nın Glasgow kentinde 30 Ekim-12 Kasım 2021 tarihleri arasında düzenlenmesi planlanan 26. Taraflar Konferansı'nda (COP26) Paris İklim Anlaşması'ndaki eksik konuların tamamlanması bekleniyor. Böylece COP26, Paris Anlaşması sonrası genel değerlendirmenin yapılacağı ilk zirve olacak. Zirvede, Türkiye beklentilerini ve taleplerini yenileyecek. Bugüne kadar anlaşmanın Ek-2 listesinde yer almadığı için Yeşil İklim Fonu'ndan yararlanamayan Türkiye, Paris Anlaşması'na taraf olmasıyla birlikte, iklim finansmanı sağlayan diğer fonlar ve çok taraflı bankalara erişimde sıkıntı çekmeyecek ve yeni oluşan uluslararası emisyon piyasalarında ticaret yapabilme imkanından yararlanacak.

“Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”, Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Girdi

Kararnameye göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının adı "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı" şeklinde değiştirildi. Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel

Müdürlüğü de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlandı. Ayrıca Bakanlık bünyesinde İklim Değişikliği Başkanlığı kuruldu. Bakanlık,

Kararname ile görevlerine ek olarak toprağın korunması, tabii kaynakların geliştirilmesi ve iklim değişikliği ile mücadele amacıyla çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapacak, yaptıracak, bu plan ve projeleri uygulayacak. Çölleşme ve erozyonla mücadele amacıyla su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama ile politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla yapılacak çalışmalar da Bakanlığın görevleri arasında yer alacak. Bakanlık ayrıca, çölleşme, erozyon ve iklim değişikliği ile mücadele kapsamında ağaçlandırma ve ormanla ilgili görevleri yürüten kurumlarla koordinasyon sağlanarak gerekli hallerde orman sınırları dışında özel ağaçlandırma dahil her tür çalışmayı yapacak/yaptıracak, bu maksatla dış mekanlarda kullanılan ağaç veya bitki türlerinin üretimine yönelik fidanlık kuracak/kurduracak ve bu amaçlar doğrultusunda yatırım yapacak olan gerçek veya tüzel kişileri destekleyecek.

Öte yandan İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün statüsü değiştirildi ve Göç İdaresi Başkanlığı oldu. Merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarından oluşacak Başkanlık, göç alanına ilişkin mevzuatın ve idari kapasitenin geliştirilmesi konularında çalışmalar yürütecek. Başkanlık, Cumhurbaşkanınca belirlenen politika ve stratejilerin uygulanmasını izleyecek ve koordine edecek. Göç Kurulunun sekretarya hizmetlerini yürütecek, Kurul kararlarının uygulanmasını takip edecek. Göç alanında bilimsel araştırma ve incelemelerde bulunmak, bölgesel ve uluslararası gelişmeleri değerlendirmek, bu gelişmelerin Türkiye'ye yansımalarını incelemek ve bunlara ilişkin raporlama ve yayın faaliyetlerini yürütmek; göç uygulamalarını izlemek ve önerilerde bulunmak üzere Göç Araştırmaları Merkezi kuruldu. Göç Araştırmaları Merkezi, göç alanına ilişkin faaliyetler yürütmek üzere kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve üniversitelerde bulunan göç araştırma merkezleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapabilecek. Göç

Araştırmaları Merkezinin kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenecek. Gerekli görülen il ve ilçelerde göç koordinasyon kurulları oluşturulabilecek. Koordinasyon kurullarının çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenecek. Başkanlık merkez ve taşra teşkilatında, görev alanına giren hizmetleri yürütmek üzere çalışma grupları oluşturulabilecek. Gerekli görülmesi halinde, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanlar çalışma gruplarına dahil edilebilecek.

Türkiye ile Azerbaycan Arasında Çevre Koruma Alanında İş Birliği

12 Ekim 2021 tarihinde Türkiye ile Azerbaycan arasında "Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Uygulanması Hakkında İki Yıllık Çalışma Programı" imzalandı. Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, temaslarda bulunmak için geldiği Azerbaycan'da Çevre ve Doğal Kaynaklar Bakanı Muhtar Babayev'le bir araya geldi. Türkiye'de son dönemlerde yaşanan deprem, yangın ve sel gibi doğal afetlere değinen Kurum, "Yangın felaketlerinde Azerbaycanlı kardeşlerimiz bizim yanımızda yer aldı. Orman yangınlarında insanüstü, hayatlarını tehlikeye atacak seviyede mücadele verdiler. Tüm kahramanlarımıza, Azerbaycanlı kardeşlerimize bu dayanışma için bir kez daha teşekkür ediyorum." ifadelerini kullandı. Azerbaycan'la çevre koruma alanında daha önce mutabakat zaptı imzaladıklarını belirten Kurum, şunları söyledi: "Sanayi atıkları, evsel atıklar, atık su arıtma tesisleri, kanalizasyon, yağmur suyu gibi konularda iş birliği yapıyoruz. Yeni yapacağımız mutabakatlarla gerek iklim gerek şehircilik, Bakanlığımızı ilgilendiren her konuda Azerbaycanlı kardeşlerimizin yanında olduğumuzu bilmenizi isteriz. Tüm ekibimiz, bağlı tüm kuruluşlarımızla Azerbaycan için yapılması gereken her türlü iş birliğine hazır olduğumuzu bir kez daha ifade ediyorum." Babayev, görüşmede yaptığı konuşmada çevre koruma ve iklim değişikliğinin zararlarının azaltılması alanlarında Türkiye ile iş birliklerini

hızlandıracaklarını söyledi. Azerbaycan'ın 44 günlük savaşta büyük zafer elde ederek 30 yıl işgal altında bulunan toprakları kurtardığını belirten Babayev, "Karabağ'da kapsamlı imar çalışmaları yapıyoruz. Orada da ortak çalışma yapmak, Türkiye'nin tecrübesinden faydalanmak istiyoruz. İklim değişikliği konusunda da Türkiye ile iş birliğini geliştirmek niyetindeyiz. Yeni radar sistemleri kurmak için çalışıyoruz. Bu sadece bir ülkenin işi değil. Gürcistan ve Türkiye ile bu konuda iş birliği yapmalıyız. İklim değişikliği konusunda en büyük aracımız bunu önceden bilmektir. Değişiklikleri önceden bilme, zararlarını önleme ve hafifletme konusunda Türkiye ile iş birliği yapabiliriz." dedi.

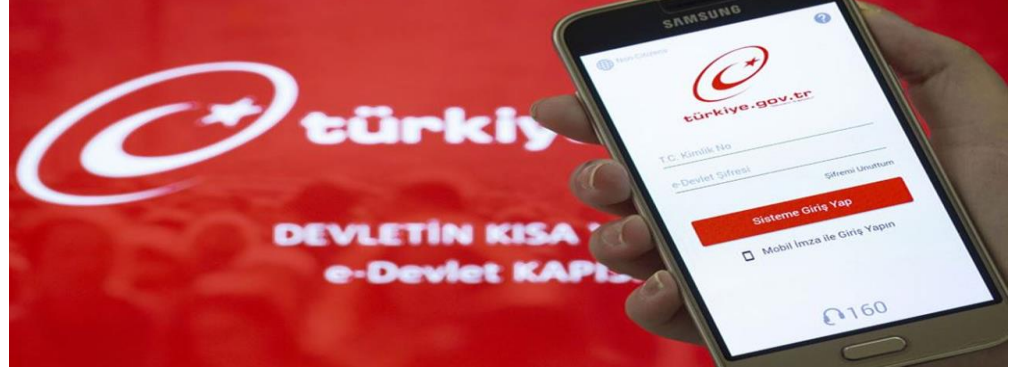
Bilgi ve İletişim Güvenliği Denetim Rehberi Yayınlandı

Bilindiği üzere 6 Temmuz 2019 tarihinde yayımlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi uyarınca hazırlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi 27 Temmuz 2020 tarihinde yayımlanmıştı. Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberine uyum sağlarken yerine getirilmesi gereken adımlardan biri olan ve her yıl periyodik olarak yapılacak denetim faaliyetlerinin yürütülmesi konusunda, kurum ve kuruluşlarımıza yol göstermesi amacıyla Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından Bilgi ve İletişim Güvenliği Denetim Rehberi hazırlanarak 27 Ekim 2021 tarihinde yayımlanmıştır. Denetim Rehberi denetimin planlanması, denetim prosedürlerinin uygulanması ve denetim sonuçlarının raporlanması konularında izlenmesi gereken metodolojiye yer vermektedir. Ayrıca denetçilerin sertifikasyonunu ve firmaların belgelendirmesini sağlamak amacıyla Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı koordinasyonunda TSE ve

TÜBİTAK BİLGEM iş birliğiyle bir Belgelendirme Programı da hayata geçirilmiştir.

Yeni Bütünleşik Hizmet "Çalışma Hayatım" E-devlet Kapısı'nda Açıldı

"Araçlarım" ve "İkametgahım" bütünleşik hizmetlerinden sonra "Çalışma Hayatım" da devreye girdi. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin çalışmalarıyla hayata geçen yeni hizmet ile vatandaşların iş arama, çalışmaya başlama, sigorta ve emeklilik gibi çalışma hayatını kapsayan tüm işlemler tek bir yapıda sunulacak, ayrıca tedavi ve reçete bilgileri, optik cam/çerçeve ve diş protez hakkı ile ilaç kullanım süreleri görülebilecek.

Kooperatiflere Düzenleme Getiren Kanun Resmi Gazete'de Yayımlandı

"Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", Resmi Gazete'de yayımlandı. Düzenlemeyle, kooperatifler ve üst kuruluşları daha şeffaf etkin ve profesyonel bir yönetim yapısına kavuşturuluyor. Buna göre, kooperatif yönetim kurulları, ortaklık başvurularını bir ay içerisinde sonuçlandırarak ve başvuru sahibini bilgilendirecek. Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu, gelir gider farkı hesapları, bilanço ve denetçi raporları, ortaklar tarafından elektronik ortamda da incelenebilecek. Genel kurul toplantısı, ana sözleşmede hüküm bulunması şartıyla elektronik ortamda da yapılabilecek. Kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri ve yedekleri, seçilmelerini takiben en geç 9 ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlayacak.

Kooperatiflere düzenleme getiren kanun teklifi yasaladı

Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasaladı

Kanun ile Ticaret Bakanlığı, tüm kooperatif ve üst kuruluşlarının, **kooperatifçilik hizmetlerine elektronik ortamda eriştiği ve merkezi veri tabanının** yönetildiği Kooperatif Bilgi Sistemi kuracak

Ortaklarının çoğunluğu kadınlardan ve engellilerden oluşan kooperatifler ile kadın emeğinin değerlendirilmesi amacıyla **kurulanların tescil ve ilana tabi işlemlerinden ücret alınmayacak**

Ortaklarının çoğunluğu kadınlardan ve engellilerden oluşan kooperatifler ile kadın emeğinin değerlendirilmesi amacıyla **kurulanların tescil ve ilana tabi işlemlerinden ücret alınmayacak**

Ortaklık başvurusu yapıldıktan sonra kooperatif yönetim kurulu, **başvuruyu 1 ay içinde sonuçlandırarak ve başvuru sahibine bildirecek**

Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu, gelir gider farkı hesapları, bilanço ve denetçi raporları, **ortaklar tarafından elektronik ortamda da incelenebilecek**

Genel kurul toplantısı, **ana sözleşmede hüküm bulunması şartıyla** elektronik ortamda da yapılabilecek

Kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri ve yedekleri, **seçilmelerini takiben en geç 9 ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlayacak**

Bakanlıkça bazı kıstaslar dikkate alınarak belirlenen kooperatif ve üst kuruluşları **dış denetime tabi olacak**

Genel kurul tarafından, denetleme organı olarak görev yapmak üzere **en fazla 4 yıl için en az bir veya daha fazla denetçi** seçilecek

22.10.2021

Bina Yıkım Yönetmeliği, Resmi Gazete'de Yayımlandı

Kentsel dönüşümün kapsamında binaların yıkılmasıyla ilgili yönetmelik 13 Ekim tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandı. Yeni düzenlemeye göre yıkım öncesi ruhsat alınacak, uygun sınıfta yeterliliği olan müteahhit yıkım yapabilecek. Müteahhit atıkların ayrıştırılmasından da sorumlu olacak. Kentsel dönüşüm kapsamında Türkiye genelinde bugüne kadar yaklaşık 700 bin bina yıkıldı. Binaların kontrollü ve güvenli yıkımı ile yıkım sonrası atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yönetiminin sağlanması amacıyla “Binaların Yıkılması Hakkında Yönetmelik” 1 Temmuz 2022’de yürürlüğe girecek. Yönetmelikle getirilen yenilikler şu şekildedir:

- Yıkımlar için ilgili idarece yıkım ruhsatı düzenlenir.
- Mesuliyet, inşaat mühendisi tarafından üstlenilir.
- Patlayıcılarla yapılan yıkımlar ile ikiden fazla bodrum katı olan her türlü binanın yıkımında fenni mesuliyetin üstlenilmesi zorunludur.
- Binaların, Yapı Müteahhitlerinin Sınıflandırılması ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmeliğe göre yetki belge numarası almış ve uygun sınıfta yeterliğe sahip, bir müteahhidin sorumluluğu altında yıkılması zorunludur.
- Yapılardaki, asbest ve benzeri tehlikeli kimyasal içeren imalatlar sökülüp uzaklaştırılmadan ve Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine göre seçici yıkım yapılmadan ana yıkıma geçilemez.
- Herhangi bir kültür veya tabiat varlığının etkileşim ve geçiş sahası içinde yer alan bir yapının yıkımında,
- Korumu Kurulu’ndan uygun görüş alınır.
- Yıkım işleminin; çevre ve sağlık şartlarına aykırı olduğunun ve/veya can ve mal emniyetini tehdit ettiğinin ilgili idaresince tespit edilmesi halinde idari para cezası uygulanır.
- Türk veya Avrupa Standartlarında düzenlenmeyen hususlarda, uluslararası geçerliliği kabul edilen dokümanlar da kullanılabilir.
- Afet ve acil durumlarda arama ve kurtarma çalışması tamamlandıktan sonra başlanır.
- Yapılardaki, asbest ve benzeri tehlikeli kimyasal içeren imalatlar sökülüp uzaklaştırılmadan ana yıkıma geçilemez.

BM Dünya'yı Afganistan Konusunda Tekrar Uyardı: Açlık Felaketi Kapıda

BM'nin Dünya Gıda Programı ve Dünya Tarım Örgütü, Afganistan'da yakın zamanda açlık sorunuyla ilgili ortak bir bildiri yayımladı. Dünya Gıda Programı Direktörü David Beasley, bu bildiriye yer alan açıklamasında, "Bu kış, hayat kurtarmak için yardımlarımızı hızlandırmadığımız takdirde, milyonlarca Afgan göç etmekle açlıktan ölmek arasında seçim yapmak zorunda kalacak." diyerek durumun ciddiyetini özetledi. Afganistan'daki gıda sorununun Suriye, Yemen, Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nden daha ciddi ve umutsuz olacağını vurgulayan BM görevlisi, AFP'ye yaptığı açıklamada, "Afganistan'da şu anda dünyanın en kötü insani felaketlerinden birisi yaşanıyor. En kötü felaket için geri sayım başladı ve şimdi harekete geçmezsek, en kötü felaketi de göreceğiz." ifadelerini kullandı.

İç savaşın olumsuz etkileri, küresel ısınma, ekonomik ve sağlık sorunlarıyla boğuşan Afganistan'da, BM ölçülerine göre nüfusun yarısından fazlası bu kış "3. derece" diye nitelendirilen "akut gıda krizi" ve "4. derece" diye adlandırılan "acil gıda" sorunu yaşayan ülkeler kategorisinde yaşayacak. BM ölçülerine göre 3. derece ciddi akut gıda beslenme sorunu, 4. derece ise arkasından ölümlerin geleceği aşırı derece ciddi akut gıda sorununun göstergesi olarak biliniyor. BM'de 5. derece ise tam bir kıtlık göstergesi olarak anılıyor. Dünya Gıda Programı'na göre, nisan ayından bu yana nüfusunu yüzde 37'si daha akut gıda güvenliği sıkıntısı yaşayanlar grubuna dahil oldu. Bu gruba yeni dahil olanların arasındaki 3,2 milyon çocuk 5 yaşın altında.

BM Kalkınma Ajansı da Afganistan'ın yerel toplulukları ve ekonomilerini desteklemek için acil çabalar gösterilmezse, ülkenin gelecek yılın ortasında "evrensel yoksullukla" karşı karşıya olduğunu duyurdu. BM Kalkınma Programı (UNDP), Taliban'ın Afganistan'da yönetimi ele geçirmesinin, "20

yıllık istikrarlı ekonomik kazanımları riske attığını” kaydetti. Kurum, Taliban’ın 15 Ağustos’ta iktidara gelmesinin ardından Afganistan’ın Gayri Safi Yurt İçi Hasılası’nın (GSYİH) Haziran 2022’den başlayarak gelecek mali yılda yüzde 3,6 ile yüzde 13,2 arasında düşeceğini öngören dört senaryo belirledi. Bunun, Kabil hükümetinin düşmesinden önce, GSYİH’de beklenen yüzde 4’lük büyüme ile keskin bir tezat oluşturduğu belirtildi. UNDP’nin Asya-Pasifik Direktörü Kanni Wignaraja, 28 sayfalık değerlendirmesinde, “Afganistan, gelecek yılın ortasına kadar neredeyse evrensel yoksullukla karşı karşıya. Yüzde 97-98 yoksulluk oranına doğru gidiyoruz” mesajını verdi.

Şu anda, ülkedeki yoksulluk oranı yüzde 72. Wignaraja, Taliban’ın 2001’de iktidardan indirilmesinden sonra birçok kalkınma kazanımına dikkat çekti: Kişi başına düşen gelir son 20 yılda iki katından fazla arttı, doğumda beklenen yaşam süresi yaklaşık dokuz yıl uzadı, kadınlar üniversiteye gitmeye başladı.

Bu arada ABD, tüm taahhütlerini yerine getirmesi, Afganistan’a ve bölgeye daha fazla istikrar getirmesi ve son 20 yılın kazanımlarını koruması şartıyla Taliban ile çalışacağına söz verdi. BM Güvenlik Konseyi toplantısında mesajı ileten ABD büyükelçi yardımcısı Jeffrey DeLaurentis, bunun için “her türlü meşruiyet ve desteğin kazanılması gerektiğini” vurguladı. Uluslararası toplumun belirlediği standartların açık olduğunu belirten DeLaurentis, bunun, Afganistan’dan ayrılmak isteyen Afganlar ve yabancı uyruklular için güvenli geçişi kolaylaştırmayı ve ülkenin sivillerin korunmasıyla ilgili olanlar da dahil olmak üzere uluslararası insancıl hukuk kapsamındaki yükümlülüklerine saygı göstermeyi içerdiğini söyledi.

Sudan’ın Geleceği Yine Darbe Girişimi ile Çalkalanıyor

Sudan’da ordu darbe yaparak yine yönetime el koydu. Başbakan Abdullah Hamduk ve geçiş hükümetinin bakanları gözaltına alındı. Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Orgeneral Abdulfettah el-Burhan, Konsey’in ve geçiş hükümetinin feshedildiğini, ülkede olağanüstü hâl ilan edildiğini açıkladı. El-Burhan, seçimlerin Temmuz 2023’te yapılacağını duyurdu ve Sudan’ın imzaladığı uluslararası anlaşmalara sadık olduğunu vurguladı. Ülkeyi seçime kadar bağımsız bir hükümetin yöneteceğini belirten el-Burhan, “Sivil yönetime seçilene dek ordu demokrasiye geçiş sürecini yönetmeyi sürdürecektir” dedi. El-Burhan, siyasetçiler arasındaki mücadelenin ve bazı siyasetçilerin halkı şiddete teşvik etmesinin orduyu harekete geçmek zorunda bıraktığını savundu.

Sudan Devlet Başkanı Ömer el-Beşir iki yıl önce darbeye devrilmiş ve geçici bir hükümet kurulmuştu. Ancak geçici hükümette askerler ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin arasının bir süredir açık olduğu biliniyor. Varılan mutabakata göre geçici yönetim bir yıl daha ülkeyi yönetecek, daha sonra da

genel seçim yapılacaktı. Sudan'da askerler arasında da anlaşmazlıklar yaşandığı bildirilmiş ve gerilim artmış, Eylül ayında Ömer el-Beşir'in destekçilerinin darbe girişimini önlediği açıklanmıştı.

Hartum'da Ekim ayında düzenlenen bir protesto gösterisinde orduya, iktidara el koyması çağrısı yapılmıştı. Binlerce gösterici, "darbe yapılsın" talebiyle Başkanlık Sarayı önünde toplanmıştı. Sudan'da eski Devlet Başkanı Ömer el-Beşir'in 2019'da devrilmesinin ardından iktidar sivil ve askeri gruplar arasında paylaşıyordu. Sudan hükümeti Eylül ayında Beşir'in destekçilerinin "askeri darbe girişimini önlediklerini" söylemişti. O tarihten bu yana ülkede gerilim giderek tırmandı. Askeri liderler, Beşir karşıtı protestolara öncülük eden ve geçiş hükümetinin önemli bir bölümünü oluşturan sivil ittifak Özgürlük ve Değişim Bildirgesi Güçleri koalisyonunda reforma gidilmesi talebinde bulunuyordu.

Önceki protesto gösterilerinin aksine, Ekim ayı içindeki eylemlerde protestocular Başkanlık Sarayı'nın kapısına yaklaştırılmadı ve gösterilerde az sayıda polis görevlendirildi. Hükümet yanlıları da darbe destekçilerine karşı protesto gösterileri düzenlenmesi çağrısı yaptı. Sudan'ın sivil Başbakanı Abdullah Hamduk, ülkenin iki yıllık geçiş hükümeti iktidarındaki "en kötü ve

tehlikeli siyasi krizi” olarak adlandırdığı durumla mücadele için çözüm planları açıklamaktaydı. Hamduk, “Ben bu sorunda ne tarafsızım ne de aracıyım. Benim net ve kesin tavrım sivil demokratik geçişin tamamlanması” ifadesini yinelemişti. Hamduk, Ağustos 2019’da 30 yıllık Ömer el-Beşir iktidarına karşı protestolar üzerine ordunun müdahalesiyle başbakan olarak atanmıştı.

Facebook Yine Uluslararası Politikanın Gündeminde; Gizlilik Kuralları Kötüye mi Kullanılıyor?

Facebook’a yönelik ağır suçlamalarda bulunan şirketin eski çalışanlarından Frances Haugen, İngiltere Parlamentosu’nda sosyal medya platformlarıyla ilgili düzenlemeler üzerinde çalışan bir komitede görüş bildirdi. Haugen, Facebook’un algoritmalarının bölücü niteliğinden dolayı birçok ülkede şiddete dayalı ayaklanmaların körükleneceğini ileri sürdü. Facebook’un güvenlikten çok karı ön plana aldığını tekrar vurgulayan Haugen, platformun kestirmeden gitme kültürünün tartışmasız şekilde nefreti daha da kötüleştirdiğini ileri sürdü. Haugen “Myanmar ve Etiyopya gibi dünyanın birçok yerinde gördüğümüz olaylar daha başlangıç çünkü etkileşime bağlı sıralamalar iki şeye sebep oluyor: Birincisi bölücü, kutuplaştırıcı aşırı içeriği çoğaltıyor ve ikincisi ona yoğunlaşıyor” ifadelerini kullandı. Facebook’un Haugen’in İngiltere Parlamentosu’ndaki ifadelerine ilişkin bir açıklama yapmayı reddettiği bildirildi.

Haugen komitedeki oturumdan önce sosyal medya şirketlerinin kullanıcıların güvenliği konusunda yasal düzenlemelerin sıkılaşmasını savunan İçişleri Bakanı Priti Patel ile bir görüşme yaptı. İngiltere sosyal medya şirketlerine çocuklara yönelik cinsel taciz gibi yasa dışı içeriğin yayılmasını sınırlandırmaması ya da kaldırmaması durumunda cirolarının yüzde 10’unu ceza olarak ödemekle yükümlü kılacak olan yasa taslağını planlanandan önce gündeme getirme kararı aldı. İngiliz hükümeti Facebook gibi platformların çocukların istismar, zorbalık ve pornografiye maruz bırakılmasına karşı korunması için daha fazla çaba göstermesi gerektiği görüşünde.

Facebook yanlış bilgilendirme ile mücadele ekibinin eski müdürü Frances Haugen önce Instagram’ın genç kızların ruh sağlığı üzerindeki etkisini ortaya koyan raporlar da dahil olmak üzere şirket içi araştırmaları Amerikan Wall Street Journal gazetesine sızdırmış, ardından Amerikan TV kanalı CBS’e konuşarak şirketin iş modelinin nefret söylemini teşvik ettiğini, demokrasiye zarar verdiğini ve hatta “toplumları parçaladığını” söylemişti. Daha sonraki günlerde Amerikan Kongresi’nde suçlamalarını dile getiren Haugen’in ifadelerini yalanlayan Facebook’un kurucusu Mark Zuckerberg “Güvenlik, ruh ve akıl sağlığı gibi konuları çok ciddiye alıyoruz. Yaptığımız işi ve

amaçlarımızı yanlış gösteren yayınları görmek çok zor bir durum” sözleriyle şirketini savunmuştu.

Mark Zuckerberg, 11 Yıl Sonra Yeniden Time Dergisine Kapak Oldu

Bu gelişmeler yaşanırken ABD’de 17 medya kuruluşu, ortak çalışarak elde ettikleri Facebook’a ait şirket içi belgeleri yayımlamaya başladı. Associated Press, Wall Street Journal, Washington Post ve CNN dahil 17 medya kuruluşunun oluşturduğu konsorsiyum, ABD Kongresi’nde ifade veren eski

Facebook çalışanı Frances Haugen'ın ele geçirdiği ve Senato Ticaret, Bilim ve Ulaştırma Alt Komitesi'ne sunduğu binlerce sayfalık belgeyi yayımlamaya başladığını duyurdu. Avrupalı haber kuruluşlarının oluşturduğu farklı bir konsorsiyuma da aynı belgelere erişim verildiği bildirildi. Konsorsiyumun tüm üyelerinin belgelere dair kendi haberlerini yapacağı belirtildi.

Washington Post gazetesi, Facebook'un kurucusu ve CEO'su Mark Zuckerberg'in kamuoyuna yaptığı açıklamalarla belgelerin çelişkili olduğunu iddia etti. Gazete, bu iddiaya örnek olarak Zuckerberg'in geçen yıl Kongrede verdiği ifadede şirketin bulunduğu nefret söylemi içeren gönderilerin yüzde 95'ini kaldırdığını söylemesine rağmen, belgelerde bu tür gönderilerin yüzde 5'inden azının kaldırıldığının tahmin edilmesini gösterdi. CNN ise Facebook'un 2018 yılından beri platformu üzerinden insan kaçakçılığı yapıldığının haberdar olduğunu, iç belgelerde Facebook üzerinden kadınların bedensel ve cinsel tacize maruz kaldığı bilgisinin yer aldığını, ancak aynı belgelerin bu yıl başında dahi problemin devam ettiğini gösterdiğini açıkladı. Associated Press ise 3 milyar kişinin kişisel bilgilerini toplayan ve onlara ücretsiz hizmet sağlayan bir kuruluşun iplerini tek başına elinde bulunduran Zuckerberg'in Facebook ürününün kontrolünü kaybettiği yorumunu yaptı.

Bize Ulaşın

- ▶ Email: sam@ktu.edu.tr
- ▶ Twitter: [@sam_ktu](https://twitter.com/sam_ktu)
- ▶ Facebook: [@ktusam2020](https://www.facebook.com/ktusam2020)
- ▶ Instagram: [@sam_ktu](https://www.instagram.com/sam_ktu)
- ▶ Youtube: [KTÜ Stratejik Araştırma Merkezi](https://www.youtube.com/ktu_stratejik_arastrirma_merkezi)
- ▶ Website: <https://www.ktu.edu.tr/sam>

YÖNETİM KURULU

Müdür

Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ

Müdür Yardımcıları

Doç. Dr. Abdullah UZUN

Dr. Öğr. Ü. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Üyeler

Prof. Dr. Bünyamin ER

Doç. Dr. İsmail KÖSE

Doç. Dr. Umut ÜZAR

Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

ÇALIŞMA GRUPLARI

Ekonomik Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Doç. Dr. Umut ÜZAR

Arş. Gör. Tuğçe ADIMLI
Sema ŞEKER

Toplumsal ve Kültürel Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Cenk BEYAZ

Doç. Dr. Bayram SEVİNÇ
Dr. Öğr. Ü. Hüseyin YADIGAROĞLU
Arş. Gör. İlhan BİLİCİ

Kent, Yönetim ve Çevre Araştırmaları Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Suna ERSAVAŞ KAVANOZ

Doç. Dr. Abdullah UZUN
Öğr. Gör. Fatma NALBANT
Arş. Gör. Tülay DEMİR
Arş. Gör. Kubilay DÜZENLİ
Arş. Gör. Nisa ERDEM
Arş. Gör. Abdülgazi YIKICI
Kübra ÖZDEMİR
Aynur YILDIRIM

Uluslararası Araştırmalar Çalışma Grubu

Koordinatör: Dr. Öğr. Ü. Vahit GÜNTAY

Doç. Dr. İsmail KÖSE
Arş. Gör. Göktuğ KIPRIZLI
Arş. Gör. Fevzi KIRBAŞOĞLU
Ceren HAKYEMEZ
Dilek KARADENİZ
Muharrem BAYRAK
Muhammed Resul EROĞLU
Mehmet Can ALBAYRAK
Nurfer GEZER
Lütfü OSMANOĞLU
Aleyna TEMİZ
Münevver YAVUZ
Ogün YILMAZ

